

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

— До нас що, цирк їде? — високий і сутулуватий — бо хотів здаватися нижчим — Дімон штовхнув під бік Марка. Схожі на вуглики очі іскрилися цікавістю, по-жвавлюючи бліде обличчя із запалими щоками.

Марк саме вишукував в інеті чергову запчастину для обожнюваного «Suzuki Djebel». Дімон пригадав, як два роки тому дядько Ігор, брат Маркової мами, допоміг викупити його зі штрафмайданчика. Мотоцикл побував в аварії, тому нагадував купу брухту. Власник так і не з'явився, тож дядько доклав трохи до Маркових кількарічних заощаджень від підробітків та подарунків на дні народження — ще й поміг притягти мотоцикл додому. Маркова мама, тітка Уляна, раніше про байк і чути не хотіла, але, коли тато хлопця покинув родину, подумала трохи й здалася.

Марк любив техніку й розбирався в ній. Дімон теж любив, але розбирався не дуже. Добре, що є друг. Той, перебравши «дюбелька» по гвинтику, говорив про нього ще ніжніше, ніж про Ілону, з якою зустрічався минулого літа. На його тлі Дімонова «Yamaha XT250», хоч і новіша, і в аваріях не бувала, — тінь.

Дімон ніколи не казав Марку, але обидва їхні байки вважав «відкупним» від батьків. Марків — від мами (хоч і не за її гроші), щоб зайнятий був і менше думав про розлучення, адже батько Марка не куди-небудь пішов, а в нову сім'ю. А там дівчата-близнючки, які ходять з ним в одну школу. Добре, що хоч не в один клас, бо на рік за нього менші. Свій байк Дімон отримав від тата. Дімонова мама кілька років поспіль їздила на заробітки за кордон. Спочатку приїжджала, коли тільки могла, потім стала з'являтися рідше й уже не поспішала розпитувати сина про справи чи пропонувати щось смачне. А тоді написала, що не повернеться. Переживав — страшно. І боявся, бо татко запив був. Добре, що отямився. Тепер нічого — звук. Він же Дімон — свій хлопець у будь-якій компанії. Але перед другом нікого із себе вдавати не треба.

— Карнавал, — урешті буркнув Марк, не відриваючись від смартфона.

— Дивись, там коні.

— А слони є?

У голосі почулися нотки роздратування, але друг таки підвів погляд у бік дороги. Ого! Справді коні. Але це не цирк. Кіношники, стопудово. Трейлери, техніка.

— У нас зніматимуть кіно? Круть! Погнали глянемо.

— Не хочу. Точно якась фігня.

— Чого-о-о? — протягнув Дімон. — Коні такі серйозні.

Марк лише похитав головою.

— Як знаєш. Сам розвідаю, — кинув хлопець, швидко завів двигун і помчав за кіношною колоною.

Марк знизав плечима, поплескав байк, наче живого коня, і собі натиснув кнопку стартера.

Він був удома, коли за годинку-дві від Дімона прийшло повідомлення: «Кіно буде історичне, про гетьмана Сагайдачного. Акторки там ого! У тієї, що гратиме жінку Сагайдачного, коси аж зад прикривають. Але в них біда: актор випав, а зйомки через пару днів. Завтра розкажу».

«Ок», — відповів Марк і опустив стрижену голову на подушку.

«А шуму скільки, — подумав, засинаючи. — Історичне кіно. Нудьга».

Наступного дня він снідав під захоплену розповідь про кіношний форс-мажор. Енергійний друг устигав і говорити, і поглинати сирники з джемом і сметаною.

— Конюхи вивели застояних коней на прогулянку. Але один актор вирішив похизуватися: мовляв, сам усе зробить. Сидів такий гордий — не підступитись. Коні рушили. А тут нізвідки кішка вискочила — і прямо під копита. Кінь злякався — і дибки, актор — на землю. Кілька переломів. Його відправили в столицю. І тепер режисер

рве на собі волосся, продюсер ходить чорніший од грозової хмари, а Ліза — та сама красуня з косами, дочка режисера, — навіть плакала. Так от, — підсумував Дімон, — тепер цього актора, Стаса, ну, який мав грати Сагайдачного, замінити ніким. А часіки-то тікають, грошки капають у пісок. Таке от.

— А ти там що, ночував? Звідки все знаєш?

— Ні, чого зразу ночував? Так, з людьми побалакав — цікаво ж! Зараз іще раз катну. Вони біля костелу стали, над річкою. Поїдеш?

— У мене плани, — замислено протягнув Марк.

— Розкажи! Літо почалося. Ну, давай катнем? Ну!

Марк зрозумів, що простіше погодитися, і пішов виводити з гаража «дюбелька». Якби він знав, чим закінчиться та поїздка, прикинувся б мертвим бобром і з місця б не зрушив. Але що зроблено — те зроблено.

За якісь п'ятнадцять хвилин хлопці припаркувалися під костелом. Попри ранню годину, там зібралось чимало допитливих, тож вони без зусиль розчинилися в натовпі. Утім, Марку швидко набридло ловити витрішки, тому він залишив Дімона заводити нові знайомства (а той умів) і подався до річки. Біля костелу вона розливалася широким плесом із острівцем посередині. У найвужчому місці до острівця вела хитка, благоденська кладочка. Окремі дошки давно підгнили, і без ризику для життя пройти нею могли хіба місцеві. На острівці був курінь, куди закохані парочки вибиралися, щоб цілуватися без зайвих очей.

Зараз кладкою йшла русява довгокоса незнайомка. «Точно Ліза, — подумав Марк і скривився: дівчина саме підходила до проблемного місця. — Вона хоч уміє плавати? А то...» — додумати не встиг, бо дошка вломилась — і дівчина з криком шубовснула у воду.

Марк, не роздумуючи, кинувся вслід. Пірнув раз, удруге, а за третім разом виринув із переляканою незнайомкою. Та кашляла й хапала ротом повітря, а тонкі пальці вчепились у Маркову шию. За кілька хвилин вдалося вибратися на берег. Поки дівчина віддихувалася, хлопець крадькома її розглядав. «Гарна», — подумав і всміхнувся. А потім погляд упав на обліплені мокрою футболкою груди. «І без ліфчика», — почервонів він до кінчиків вух.

— Дякую, — заговорила Ліза. — Але я не просила мене рятувати. Сама добре плаваю. Була засмучена й не зорієтувалася.

— Прошу, — сказав і подивився дівчині в очі: її переляк змінився невдоволенням. Хлопця це неприємно кольнуло.

Тим часом довкола утворився натовп, бо крик чув не тільки Марк. До них пробрався міцно збитий чоловік середнього зросту, сивий і в окулярах. Схилився над дівчиною і, лише переконавшись, що з нею все добре, видихнув. Коли випростався, потиснув Марку руку.

— Дякую. Моя донька вміє знайти пригоди на свою... голову. Я Назар Ольховський, режисер. Ми у вас фільм будемо знімати. Сподіваюсь.

— Та нічого. Усяке буває. Марк Дорошкевич, —

назвався хлопець. — Стара кладка. Місцеві знають, а чужі не ходять. А чого «сподівається»?

— З провідним актором нещастя, — режисер про-тер окуляри краєм сорочки й тепер безцеремонно роз-глядав співрозмовника.

— А заміна? — Марк відступив на крок.

— Шукаємо, — режисер несподівано повеселів, а то-ді додав: — Марку, а може, відійдемо й переговоримо?

— Добре.

Через двадцять хвилин емоційних переконувачь Марк стояв з Дімоном біля байків, тримаючи в руках примірник сценарію, і супився.

— Марку, — Дімон не приховував захвату, — тепер ти актор! Будеш молодого Сагайдачного грати! Повіри-ти не можу!

— Я теж, — буркнув друг і завів «дюбелька».

Тим часом Ліза, стягнувши мокрий одяг, ридала на ліжку в трейлері. «Тільки цього бракувало! Скупала-ся в якомусь болоті. Для місцевих — кіно без камер. На-ковталася каламутної води — досі нудить. Божечки, хай це буде від води! Божечки-и-и...»

Худі плечі здригалися безперестанку. І вона вже не могла зрозуміти, чого плаче: бо мало не втопилася, через Стасову травму чи тому, що два дні затримки мі-сячних. А в неї ніколи не було затримки. «Ненавиджу Стаса! Ненавиджу-у-у... Казав, що я талано-вита, що особлива, що любить мене, як нікого. А потім такий: "Ой, презерватив сповз. Але не бійся, думаю, усе

буде гаразд". А-а-а... Думає він. Ненавиджу! А тут навіть тест на вагітність не купиш: одна аптека на все містеч-ко. Тільки носа поткни — усі знатимуть. Божечки, хай тільки обійдеться. Божечки-и-и...»

А Марк повернувся додому й за обідом розповів мамі про несподівану пропозицію.

— А чого б і ні? Спробуй! Хоч із гаража виберешся, — відповіла мама, — бо таке враження, що в механіки зібрався.

— А як не вийде? Свої ж засміють.

— А звідки ти знаєш, якщо не пробував? А раптом це твоє?

— Добре, мам, мене Дімон чекає, — цьомнув її в щоку і зник за дверима.

Дімон його не чекав. Він вештався між кіношника-ми й розповідав усім, що його друг теж буде зніматись. А Марк хотів спокійно подумати. І як він примудрився так уляпатися? Ще зранку в нього, що б там Дімон не казав, був план на літо: підробіток у дядька в автосер-вісі, річка, тренажерка, перегони. Усе знайоме й зрозу-міле. А тепер що? Марк зітхнув. Ноги самі понесли на ринок, до ратуші.

Не складно погодитися на роль, думав він дорогою, але як це взагалі робиться? Ну, сценарій він прочитає, слова вивчить — з пам'яттю все ок. Про роботу в ка-дрі режисер обіцяв розповісти. Але ж він майже нічого не знає про Сагайдачного! Ну, гетьман. Ну, славетний. А далі що? Не в школу ж бігти до історички? По-перше,